

KIDEM DEĞİŞKENİ AÇISINDAN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARININ KULLANIMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Murat Tuncer
Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi
mtuncer@firat.edu.tr

Ömer Yılmaz
Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
omeryilmaz023@gmail.com

Özet

Ölçme ve değerlendirme becerisi öğretmen yeterlikleri gereği üzerinde önemle durulması gereken bir konu olduğuna göre, nitelikten yoksun olarak yapılan ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin hem öğrenci başarısını yordama ve hem de program değişiklik ve güncellemelerinin yapılması noktasında bir veri kaynağı olarak kullanılamayacağı açıktır. Şu halde öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme becerisi anlamındaki yeterliklerinin belirlenmesi ve varsa eksikliklerinin giderilmesi hayati bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırma öğretmenlerimizin yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımları açısından durumunu ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma tarama modelinde yürütülmüştür. Elde edilen veriler Kay-kare testi ve çapraz tablolara göre analiz edilmiştir. Araştırma farklı yaş, kıdem ve bransa mensup 286 öğretmen üzerinde yürütülmüştür. Görülmüştür ki görev yapmakta olan öğretmenler yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının ötesinde geleneksel olarak tanımlanan ve uzun yıllardır kullanılan ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını bile yeterince kullanamamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Değerlendirme, Ölçme ve Değerlendirme, Öğretmen Yeterlikleri, Ölçme ve değerlendirilmede yaşanan sorunlar.

A STUDY ON USE OF ASSESSMENT AND EVALUATION APPROACHES IN ACCORDANCE WITH SENIORITY VARIABLES

Abstract

As the ability of assessment and evaluation is an essential issue to be considered for teacher 's adequacy, it is clear that assessment and evaluation activities which lack eligibility cannot be used as a data source in neither rating student's success nor modifying and updating programs. In this case it is a vital issue to determine teachers' adequacy in their ability of assessment and evaluation and if they have any deficiencies in this respect, to correct them. This work is done to show our teachers' attitude in terms of new assessment and evaluation approaches. The research is run in survey model. The data obtained were analyzed according to Chi-Square test and Crosstabs. The research has been run over 286 teachers of different ages, seniority and branches. It is observed that employed teachers are not able to use effectively assessment and evaluation approaches which have been used for long years and described as traditional let alone new assessment and evaluation approaches.

Key Words : Alternative Evaluation, Assessment and Evaluation, Teacher Adequacy, Problems in Assessment and Evaluation Process.

GİRİŞ

Öğrenci başarılarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi eğitim-öğretim sürecinin önemli bir unsurudur. Karaca'nın (2008:2) ifadesiyle öğrenci davranışlarındaki değişiklikler uygulanan öğretimin başarısı olarak yorumlanırken, öğretimin belirlenen hedefleri gerçekleştirip gerçekleştirmediği öğrencilerdeki davranış değişikliklerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile mümkün olabilmektedir. Yapılan ölçme ve değerlendirme faaliyetleri ile öğretim yapılan grup hakkında çeşitli bilgiler edinilmekte, süreçteki aksaklık ve eksiklikler tespit edilerek eğitim-öğretim sisteminin kendini yenilemesi ve geliştirmesine olanak tanınmaktadır (Tan, 2008:2). Baykul'da (2000:89) bu paralelde görüş belirtmiş, eğitim programlarının durumu, uygulanan öğretim metotlarının etkililik derecesi, öğrencilerin başarılı olacağı alanlara yönlendirilmesi, öğrenme güçlüklerinin tespiti, öğrenci başarısını saptama ve programların ölçme ve değerlendirme ögesinin iyi işleyip işlemediği gibi pek çok konuda yapılan değerlendirmeler ölçme sonuçlarına dayandığı ifade etmiştir.

Ölçme ve değerlendirme süreci dinamik bir süreç olup, yeni yaklaşımlardan ve tecrübelerden etkilenir. Ülkemiz açısından bakıldığında yakın zamanda çeşitli program değişiklikleri yapılmış ve bu değişiklikler ölçme ve değerlendirme anlamında öğretmenlere yeni görev ve sorumluluklar yüklemiştir. 2004 yılı ve sonrasında uygulamaya konulan yeni ilköğretim programlarıyla birlikte programların ögesi durumundaki değerlendirme basamağı da radikal bir değişime uğramış, pek çok yeni değerlendirme yaklaşımı gündeme gelmiştir (Tuncer, 2010). Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan (MEB, 2005) bu yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımları öğrenme süreci sonundaki öğrenci kazanım düzeyini tespit etmekten çok onları öğrenme ortamında desteklemek, yeteneklerini sözlü, yazılı ve eylemsel olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır (Çepni, 2007). İşman'ın da (1999) değindiği gibi yapılandırmacı yaklaşımda bir bilginin öğrenilmesinde gerçek yaşantı içinde olunması ve deneyimle temellendirilmesi oldukça önemlidir. Bu açıdan bakıldığında amaçları gerçekleştirmede kavram haritaları, performans ve proje ödevleri, portfolio, öz değerlendirme, akran değerlendirme, kontrol listeleri gibi süreci esas alan ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının kullanılması önerilmektedir (MEB, 2004; Ayas, 2005; Akbayır ve diğerleri, 2006; Arslan ve diğerleri, 2009).

Performansa dayalı yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımları öğretmenlerin diğer yeterliklerini olduğu gibi ölçme ve değerlendirme yeterliklerini de farklılaştırmıştır (Çoklar ve diğerleri, 2009). Nitekim öğretmen yeterliklerine bakıldığında öğretimi değerlendirme yeterliği eğitim-öğretim yeterlikleri arasında sayılmaktadır (Tay, Tokcan ve Oruç, 2009). Ölçme ve değerlendirme becerisi öğretmen yeterlikleri gereği üzerinde önemle durulması gereken bir konu olduğuna göre, nitelikten yoksun olarak yapılan ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin hem öğrenci başarısını yordama ve hem de program değişiklik ve güncellemelerinin yapılması noktasında bir veri kaynağı olarak kullanılamayacağı açıktır. Şu halde öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme becerisi anlamındaki yeterliklerinin belirlenmesi ve varsa eksikliklerinin giderilmesi önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu amaca yönelik olarak yakın geçmişte bazı araştırmaların yapıldığı söylenebilir. Bu araştırmalara Acar ve Anıl (2009), Tay, Tokcan ve Oruç (2009), Çelikkaya, Karakuş ve Demirbaş (2010), Çoruhlu, Nas ve Çepni (2009), Çoklar ve Odabaşı (2009), Birgin ve Gürbüz (2008), Arslan, Avcı ve İyibil (2008), Gelbal ve Kelecioğlu (2007), Bal ve Özkülekçi (2010), Tuncer (2010) ve Kilmen, Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu (2007) örnek olarak gösterilebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda fiilen görev yapmakta olan öğretmenlerin geleneksel ve yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımları (Rubrik, Öz-Değerlendirme, Proje, Performans ödevi, Yapılandırılmış Grid, Akran Değerlendirme) açısından durumunu ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada bu temel amacın yanı sıra,

- Öğretmenler hangi ölçme ve değerlendirme yaklaşımları konusunda hizmet içi eğitim almıştır?
- Öğretmenler hangi konuda / konularda hizmet içi eğitim ihtiyacı hissetmektedir?
- Ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanma sıklığı arasında kıdem değişkenine göre anlamlı fark var mıdır?
- Ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanmada yaşanan sorunlar kıdem değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Sorularına yanıt aranmıştır.

YÖNTEM

Araştırma tarama modelinde yürütülmüştür. Bu modelin seçilmesindeki amaç geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemedir (Karasar, 2009:77). Araştırmada kullanılan veri toplama aracı literatür taramasına göre yapılandırılmıştır. Araç üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm 2004 yılı ve sonrasında alınan hizmet içi eğitimler ve hissedilen hizmet içi eğitim ihtiyacını belirlemeyi amaçlayan sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölüm ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanma sıklığı, üçüncü bölüm ölçme ve değerlendirme sürecinde yaşanan sorunlardan oluşmaktadır. Ölçme aracı beşli likert olarak hazırlanmış ve ilgili ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanma sıklığı göz önüne alınarak Her zaman (5), Sıklıkla (4), Bazen (3), Nadiren (2) ve Asla (1) olacak şekilde derecelendirilmiştir. Bunun yanında örneklemin yaş, kıdem, görev, öğretim kademesi ve branş değişkenleri belirlemeye yönelik bir bölüm de mevcuttur. Aracın cronbach alfa katsayısı 0,92'dir. Veri toplama aracı Elazığ il merkezinden rastgele seçilen 20 okuldaki 20'şer öğretmen ve yöneticiye uygulanmıştır. Dönen ve kullanılabilir veri içeren ölçek sayısı 286'dır. Buna göre öngörülen örneklemin %71,5'ine ulaşılmıştır. Örnekleme ait bazı bilgiler tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1: Örneklemine Ait Bazı Bilgiler

DEĞİŞKENLER		f	%
Yaş	20-29	32	11,2
	30-39	116	40,6
	40-49	103	36,0
	50 ve üstü	35	12,2
Kıdem (Yıl)	5 ve daha az	45	15,7
	6-10	24	8,4
	11-15	84	29,4
	16-20	62	21,7
Görev	21 ve üzeri	71	24,8
	Öğretmen	254	88,8
Kademe	Yönetici	32	11,2
	İlköğretim	159	55,6
Branş	Ortaöğretim	127	44,4
	Okul Öncesi	13	4,5
	Yabancı Dil	20	7,0
	Matematik	31	10,8
	Beden Eğitimi	6	2,1
	Fen Eğitimi	36	12,6
	Türkçe-Edebiyat	33	11,5
	Resim-İş Teknik	11	3,8
	Sosyal Bil. Eğt.	58	20,3
	Sınıf Öğretmeni	78	27,3
Toplam		286	100

Örneklemin yaş dağılımına bakıldığında 30-39 yaş grubundaki öğretmenlerin yüzdesinin (40,6), 40-49 yaş grubundaki öğretmenlerin yüzdesinin (36,0) olduğu görülmektedir. Kıdem değişkeni açısından bakıldığında 45 kişinin (%45,7) beş ve daha az yıl kıdeme sahip olduğu, en fazla kıdeme sahip grubun 11-15 yıl (%29,4) kıdem grubu olduğu anlaşılmaktadır. 286 kişilik grubun %88,8'ini (254 kişi) öğretmenlerin, %11,2'sini (32 kişi) okul yöneticilerinin oluşturduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki okul yöneticilerinin tamamı aktif olarak derse girmektedirler. Sınıf öğretmenleri %27,3'lük (78 kişi) ile en kalabalık grubu, buna karşın Beden Eğitimi öğretmenleri 6 kişi (%2,1) ile en küçük grubu oluşturmaktadır.

BULGULAR

Araştırma ile tespit edilmeye çalışılan durumlardan biri öğretmen ve okul yöneticilerinin aldıkları hizmet içi eğitimler ve hizmet içi eğitim ihtiyacı duyduğu ölçme ve değerlendirme alanlarının belirlenmesidir. Bu boyut itibariyle elde edilen bulgular tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları Açısından Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Eğitimler	Eğitim Alma Durumu			Eğitim İhtiyacı		
		Aldım	Almadım	Toplam	Var	Yok
Geleneksel Ölç. Değ.	f	116	170	286	74	212
	%	40,6	59,4	100	25,9	74,1
Yeni Ölç. Değ.	f	78	208	286	130	156
	%	27,3	72,7	100	45,5	54,5

Tablo 2’deki verilerden öğretmen ve okul yöneticilerinin aldıkları eğitimin ağırlıklı olarak geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımları olduğu görülmüştür. Buna karşın yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımları konusunda eğitim alan kişi sayısı 78 (%27,3)’dir. Tablodan çıkarılacak bir diğer sonuç ise bazı öğretmen ve yöneticilerin eğitim almamalarına karşın bireysel çabalarıyla eğitim ihtiyaçlarını kısmen gidermiş olmalarıdır. Genel olarak her iki konuda da eğitim ihtiyacı olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamında araştırılan bir diğer durum öğretmenlerin sahip oldukları kıdemlerinin ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanma sıklığı ve bu ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanmada yaşanan sorunlar açısından etkili olup olmadığıdır. Bu boyuta yönelik veri analizi sürecinde veri dışı gözeneğin %20’yi aştığı görüldüğünden tekrar kodlama (recode) yapılmış, 5 ve daha az kıdeme sahip öğretmenler ile 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler birleştirilerek 10 ve daha az kıdeme sahip öğretmenler olarak toplanmıştır. Öğretmenlerin kıdem değişkeni açısından ölçme ve değerlendirme araç yöntemlerini kullanma sıklıkları Tablo 3’de görülmektedir.

Tablo 3: Kıdeme-Ölçme ve Değerlendirme Araç ve Yöntemleri Kullanma Sıklığı Kay-Kare Analizi

Ölçme Araç ve Yöntemleri	X^2	Sd	An.Düzeyi	İstatistikî Sonuç
Kontrol Listesi	6,980	12	,859	Fark yok
Rubrik	8,622	12	,735	Fark yok
Çoktan seçmeli testler	11,744	12	,466	Fark yok
Kısa cevaplı testler	5,041	12	,957	Fark yok
Eşleştirme maddeli testler	8,318	12	,760	Fark yok
Doğru/yanlış testler	4,600	12	,970	Fark yok
Proje Ödevleri	10,858	12	,541	Fark yok
Öz-Değerlendirme	14,168	12	,290	Fark yok
Portfolio	13,384	12	,342	Fark yok
Performans Görevleri	12,811	12	,383	Fark yok
Akran Değerlendirme	10,363	12	,584	Fark yok
Yapılandırılmış Grid	7,139	12	,848	Fark yok

Tablo 3’deki ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının kullanım sıklığı açısından kıdem değişkenine göre anlamlı fark bulunamamıştır. Tablodaki ölçme değerlendirme yaklaşımlarının dışında yazılı yoklamalar açısından da kay-kare analizi yapılmak istenmiş, veri dışı gözeneğin sayısının tekrardan %20’yi aştığı görüldüğünden bir kodlama daha yapılmış, 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler birleştirilerek analiz yapılmıştır. Bu duruma yönelik sonuçlar Tablo 4’de görülmektedir.

Tablo 4: Kıdem-Yazılı Yoklama Kullanım Sıklığı Kay-Kare Analizi

Ölçme Araç ve Yöntemleri	χ^2	Sd	An.Düzeyi	İstatistikî Sonuç
Yazılı Yoklamalar	10,332	8	,243	Fark yok

Tablo 4'te de görüldüğü bir yazılı yoklamaların kullanım sıklığı açısından da kıdem değişkenine göre anlamlı fark bulunamamıştır.

Son olarak ölçme ve değerlendirme sürecinde yaşanan sorun alanlarının kıdem değişkeni açısından durumunu ortaya koymak amacıyla Kay-Kare analizi yapılmış ve Tablo 5'teki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 5: Kıdem-Ölçme ve Değerlendirme Sürecinde Yaşanan Sorunlar Kay-Kare Analizi

Ölçme ve Değerlendirmede Yaşanan Sorunlar	χ^2	Sd	An.Düzeyi	İstatistikî Sonuç
Zaman Yetersizliği	7,094	12	,851	Fark yok
Öğrencilerin İlgisizliği	11,390	12	,496	Fark yok
Ölçme ve değerlendirme konusunda bilgi yetersizliği	12,870	12	,379	Fark yok
Sınıfların Kalabalık Olması	13,201	12	,355	Fark yok
Hizmet İçi Eğitim Eksikliği	22,522	12	,032*	Fark VAR
Fiziki Koşullar	21,130	12	,049*	Fark VAR
Araç-Gereç yetersizliği	25,881	12	,011*	Fark VAR

Tablo 5'te de görüldüğü gibi tablodaki sorun alanları açısından kıdem değişkenine göre hizmet içi eğitim eksikliği, fiziki koşullar ve araç-gereç eksikliği sorunları anlamlı fark bulunmuştur.

Araştırma kapsamında elde edilen diğer bulgular aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Zaman yetersizliğinden sırasıyla en çok Matematik ve Fen alanı (Fen bilgisi, Fizik, Kimya, Biyoloji) öğretmenlerinin, Bilgi yetersizliğinden en çok Sosyal alan (Sosyal bilgiler, Edebiyat, Türkçe, Tarih, Coğrafya v.b.) öğretmenlerinin, Kalabalık sınıflardan en çok Sınıf, Fen alanı ve Sosyal alan öğretmenlerinin, Hizmet içi eğitim eksikliği ve Fiziksel koşullardan en çok Sosyal alan ve sınıf öğretmenlerinin yakındıkları tespit edilmiştir.
- İlköğretim kademesinde görev yapan öğretmenler yeni ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlere oranla daha sık kullanmaktadırlar.
- Sınıf öğretmenlerinin başta Performans, Portfolio, Öz-değerlendirme ve Proje ödevleri olmak üzere bütün değerlendirme yaklaşımlarını sıklıkla kullandıklarını, Sosyal alan öğretmenlerinin yazılı yoklama, kısa cevaplı, çoktan seçmeli testler ve rubrikleri sıklıkla kullandıklarını, Yabancı dil öğretmenlerinin kontrol listelerini sıklıkla kullandıklarını ifade ettikleri görülmüştür.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma farklı yaş, kıdem ve bransa mensup 286 öğretmen üzerinde yürütülmüştür. Görülmüştür ki görev yapmakta olan öğretmenler yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının ötesinde geleneksel olarak tanımlanan ve uzun yıllardır kullanılan ölçme ve değerlendirme yaklaşımları konusunda da bilgi eksikliklerinin olduğu görüşündedir. Genel olarak bakıldığında öğretmenlerin önemli bir bölümünün geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya devam ettikleri söylenebilir. Bu bulgu Çelikkaya, Karakuş ve Demirbaş'ın (2010) "sosyal bilgileri öğretmenlerinin en çok kullandıkları ölçme ve değerlendirme aracının kısa cevaplı testler olduğu, öğretmenlerin yarısından fazlasının yazılı tipi sınavlara sıklıkla başvurduğu" bulgusu ve Fizik Öğretmenlerinin "değerlendirmede yazılı yoklama yeterli olacaktır" bulgusu ile örtüşmektedir. Benzer bulgular Arslan, Avcı ve İyibil (2008), Acar ve Anıl (2009) tarafından da elde edilmiştir.

Araştırma ile elde edilen bir diğer bulgu öğretmenlerin yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımları konusunda hizmet içi eğitim eksikliğini hissetmeleridir. Yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımları konusunda hizmet içi

eğitim ihtiyacı olduğu bulgusu Gözütok ve diğerleri, (2005), Kartallıoğlu, (2005), Çoruhlu, Nas ve Çepni (2009) tarafından yapılan araştırmalar ile de tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında ulaşılan bir diğer bulgu hizmet içi eğitim eksikliği, fiziksel koşullar ve araç-gerek eksikliği sorunları açısından kıdem değişkenine göre anlamlı fark olduğudur. Çelikkaya, Karakuş ve Demirbaş (2010) sosyal bilgiler öğretmenlerinin en çok zaman yetersizliğinden yakındıklarını dile getirirken, Tuncer (2010) sınıfların kalabalık oluşu, yeni yaklaşımların çok zaman alması, fiziksel mekân ve araç-gereç yetersizlikleri gibi sorunlar yaşandığını tespit etmiştir. Yine, Acar ve Anıl 'a göre (2009) sınıf öğretmenleri yeni ölçme araçlarının hazırlama ve uygulama aşamalarında çok zaman aldığını ve çoğaltma işleminin maddi destek gerektirdiğini ifade etmişlerdir. Çoruhlu, Nas ve Çepni'ye (2009) göre ise öğretmenlerin yeni yaklaşımlar konusundaki en büyük sorunları bilgi eksikliğidir. Bunun yanında Erdemir (2007), öğretmenlerin mezun oldukları kurumlardan ölçme-değerlendirme ile ilgili yeterli bilgileri almadıklarını ifade etmiştir. Benzer iddia Yiğit ve Bak (2005) tarafından da dile getirilmiş öğretmenlerin kuramla ilgili bilgileri olsa da, öğrencileri bireysel değerlendirmede sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Bu sorunların aşılmasında araştırmacılar sıklıkla hizmet içi eğitim ihtiyacını dile getirmişlerdir. Ne var ki bu araştırmada hizmet içi eğitim eksikliğini en çok hissedenlerin 10 yıl ve daha az kıdeme sahip olan öğretmenler, hizmet içi eğitim eksikliğini en az hisseden öğretmenlerin ise 11-15 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenler olduğu görülmektedir. Oysaki diğer öğretmenlere kıyasla daha az kıdeme sahip olan, dolayısıyla da mevcut öğretmenler içinde en genç öğretmenler olarak nitelenebilecek bu gurubun yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımları konusunda daha çok bilgiye sahip olmaları beklenmektedir.

Araştırmanın bir diğer bulgusu ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin yeni ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlere oranla daha sık kullandıklarıdır. Mertler (1999)'in yaptığı çalışmada ilköğretim birinci kademe görev yapan sınıf öğretmenlerinin diğer branş öğretmenlerine göre yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını daha etkin uyguladıkları sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma ile elde edilen bulgular ışığında ölçme ve değerlendirme alanında yaşanan sorunların henüz aşılamadığı ve bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı'na büyük görevler düştüğü söylenebilir. Esasen örneklerden elde edilen bu bulgular Türkiye ölçeğinde değerlendirildiğinde MEB'in bu ölçekte bir hizmet içi eğitim faaliyetini tek başına yürütmesi mümkün görünmemektedir. Yükseköğretim kurumları ve özellikle eğitim fakültelerinin bu konuda inisiyatif alması, bakanlıkla eşgüdüm halinde tamamlayıcı etkinlikler planlaması büyük önem arz etmektedir. Bunun yanında nispeten ölçme ve değerlendirme konusunda başarılı öğretmenlerin diğer öğretmenleri bu konuda bilgilendirmeleri teşvik edilmelidir. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme sürecindeki hatalarının veya eksik değerlendirmelerinin öğrenci geleceğini etkilediği tekrar tekrar vurgulanmalıdır.

Not: Bu çalışma 26-28 Nisan 2012 tarihlerinde Antalya'da 46 Ülkenin katılımıyla düzenlenmiş olan "3rd International Conference on New Trends in Education and Their Implications" da sözlü bildiri olarak sunulmuş olup, "Journal of Research in Education and Teaching" Bilim Kurulu tarafından yayınlanmak üzere seçilmiştir.

KAYNAKÇA

Acar, M. ve Anıl, D.(2009). Sınıf Öğretmenlerinin Performans Değerlendirme Sürecindeki Değerlendirme Yöntemlerini Kullanabilme Yeterlikleri, Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. TÜBAV Bilim Dergisi. Cilt 2. Sayı 3:354-363.

Akbayır, S., Baki, A., Baysal, N., Çepni, S. & Öztürk C.(2006). Öğretmenler ve Öğrenenler İçin Ek Açıklamalarla Yeni İlköğretim Programları (1-5. Sınıflar). 1. Baskı, Ankara: PegemA Yayıncılık.

Arslan, A., S., Kaynakçı, Y., D. & Arslan, S. (2009). Yeni Ölçme-Değerlendirme Etkinliklerinde Karşılaşılan Problemler: Fen Ve Teknoloji Öğretmenleri Örneği. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2009, 28, 1-12

Arslan, A.S., Avcı, N., İyibil, Ü. (2008). Fizik Öğretmen Adaylarının Yeni Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerini Algılama Düzeyleri. D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 11:155-128.

- Ayas, A. (2005). Kavram Öğrenimi: S. Çepni (ed.) Kuramdan uygulamaya fen ve teknoloji öğretimi. Ankara, PegemA Yayıncılık.
- Bal, M.S., Özkülekçi, G. (2010). Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, 20-22 Mayıs 2010, Elazığ.
- Baykul, Y. (2000). Eğitimde ve Psikolojide Ölçme: Klasik Test Teorisi ve Uygulaması. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Birgin, O., Gürbüz, R. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Konusundaki Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 20:163-181.
- Çelikkaya, T., Karakuş, U., Demirbaş, Ç., Ö. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ölçme-Değerlendirme Araçlarını Kullanma Düzeyleri ve Karşılaştıkları Sorunlar. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 11, Sayı 1, Sayfa:57-76.
- Çepni, S. (2007). Performansların Değerlendirilmesi: E. Karip (ed.) Ölçme ve değerlendirme (193-239). Ankara, PegemA Yayıncılık.
- Çoklar, A., N. , Vural, L., Şahin, Y., L. (2009). Öğretmen Adaylarının Uygulayabilecekleri Ölçme-Değerlendirme Yaklaşımları İle Ölçmedeğerlendirme Amaçlı Teknoloji Kullanım Özyeterlikleri. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2009, 2(3).
- Çoklar, A., N., Odabaşı, H., F. (2009). Eğitim Teknolojisi Standartları Açısından Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Özyeterliklerinin Belirlenmesi. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 27:1-16.
- Çoruhlu, T. Ş., Nas, S. E., Çepni, S. (2008). Fen ve Teknoloji Öğretmenleri İçin Yeni Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine Yönelik Bir Hizmet İçi Eğitim Programından Yansımalar: Trabzon Örneği. Necatibey Eğitim Fakültesi Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi, Cilt 2, Sayı 2, 1-22.
- Erdemir, Z.A. (2007), "İlköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin ölçme değerlendirme tekniklerinin etkin kullanabilme yeterliklerinin araştırılması", *Yüksek Lisans Tezi*, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı 33:135-145.
- Gözütok, D. Akgün, Ö. E. ve Karacaoğlu C. (2005), "İlköğretim Programlarının Öğretmen Yeterlikleri Açısından Değerlendirilmesi", *Eğitimde Yansımalar: VII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu Kitabı*, ss. 17-40, Ankara: Sim Matbaası.
- İşman, A. (1999). Eğitim Teknolojisinin Kuramsal Boyutu:Yapısalcı Yaklaşımın Eğitim Öğretim Ortamlarına Etkisi. Öğretmen Eğitiminde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, İzmir.
- Karaca, E. (2008). Ölçme ve Değerlendirmede Temel Kavramlar. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (1. Baskı) içinde (1-36).Ankara:Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartallıoğlu, F. (2005), "Yeni ilköğretim programlarının uygulandığı pilot okullardaki öğretmenlerin yeni program ve pilot çalışmalar hakkındaki görüşleri", *Yüksek Lisans Tezi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Kilmen, S., Kösterelioğlu, M., Kösterelioğlu, İ. (2007). Öğretmen Adaylarının Ölçme Değerlendirme Araç ve Yaklaşımlarına İlişkin Yeterlik Algısı. AİBÜ Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 7, Sayı 1:129-140.

MEB, (2005). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı. M.E.B., Ankara.

MEB, (2004). İlköğretim fen ve teknoloji dersi (4-5. sınıflar) öğretim programı. Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi, Ankara.

Mertler, C. A. (1999), "Assessing student performance: A descriptive study of the classroom assessment practices of Ohio teachers", *Education*, 120(2), ss. 285-296.

Resmi Gazete (2006). Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. <http://rega.basbakanlik.gov.tr>

Tan, Ş. (2008). Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Pegem Yayınları.

Tay, B., Tokcan, H., Oruç, Ş. (2009). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yeni Ölçme-Değerlendirme Yaklaşımları Hakkındaki Bilişsel Farkındalık Düzeyleri. I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, 1-3 Mayıs 2009, Çanakkale.

Tuncer, M. (2010). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Performans Değerlendirmede Yaşadıkları Sorunların Belirlenmesi Ve Bazı Değişkenler Açısından Performans Değerlendirmeye İlişkin Düşünceleri (Kahramanmaraş İli Örneği). Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II, 16-18 Mayıs 2010 – Hacettepe Üniversitesi, ANKARA.

Yiğit, N. ve Bak, Z. (2005), "Çoklu zekâ kuramına göre yapılan planların uygulanmasında karşılaşılan güçlüklerle yönelik öğretmen görüşleri", H. Kıran (Ed.), *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, ss.798-803, Denizli: Tübitak Yayınları.